

Volné chovy hospodářských zvířat na Janově hoře

... i na loukách s chřástalem polním

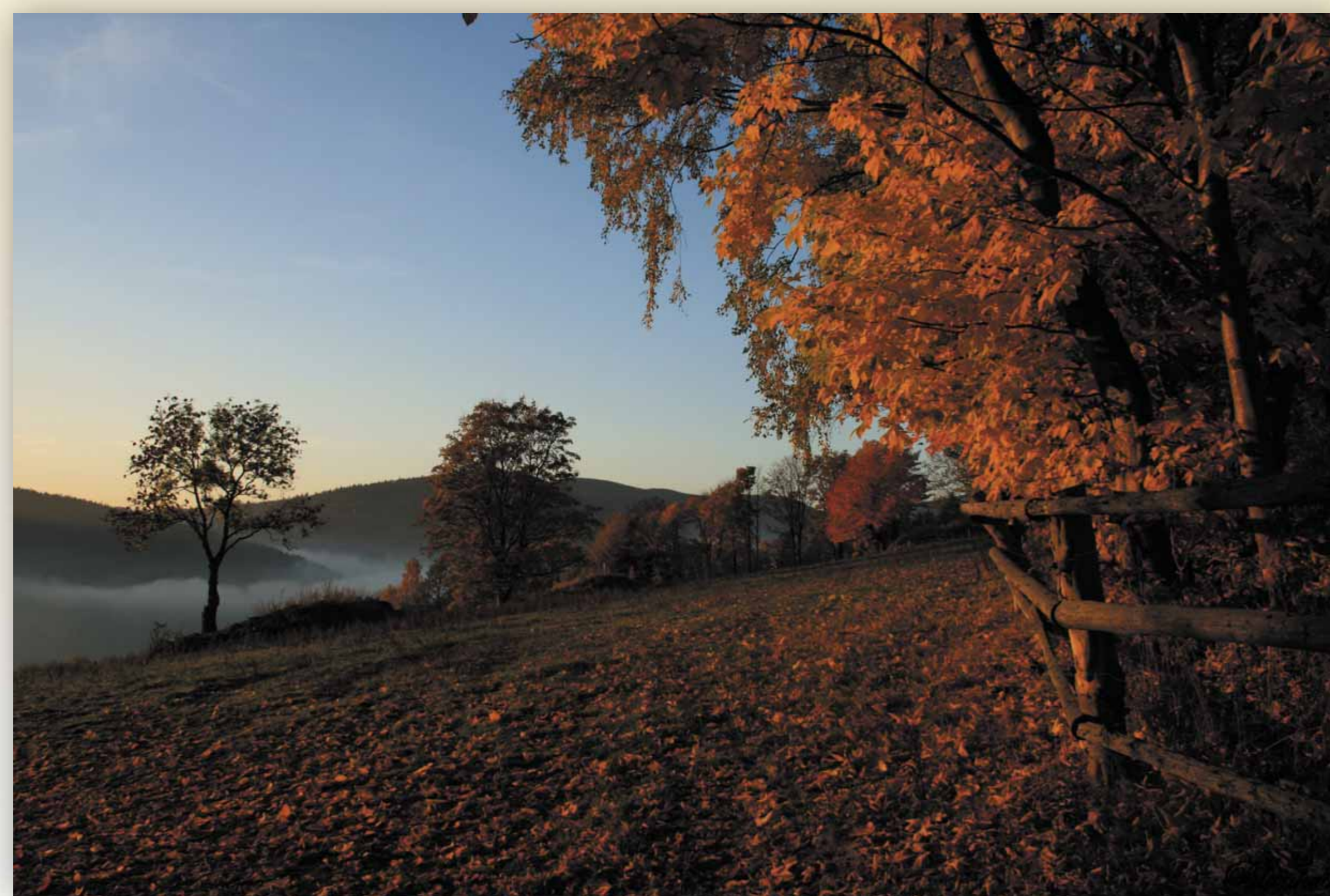
Mohou být hospodářská zvířata celý rok venku?

Chov hospodářských zvířat v ekologickém zemědělství je založen na respektování jejich přirozených potřeb k životu – je to dostatečné množství kvalitního krmení, možnost výběhu i místo úkrytu – závětrí, pravidelný dohled člověka. Potřebují-li se někdy schovat, je to spíše před sluníčkem než před nepohodou. Zemědělec musí vycházet z přírodních podmínek, které má k hospodaření. Ty pak určují druhy a plemena chovaných zvířat i možnosti zajištění krmiv pro ně.

Koně, skot a kozy na Janově hoře

Rodina Karbusických, ekologicky hospodařící na Janově hoře, chová koně, skot a kozy. Plemena, která zde můžete v průběhu celého roku vidět, jsou přímo určena do drsnějších horských podmínek krkonošských luk a pastvin. Pasou se tu huculští koně a skotský náhorní skot Highland. Krmení v období vegetace je zajištěno převážně pastvou, v průběhu zimy pak senem a senáží. Remízky, lesíky, solitérní stromy poskytují zvířatům přirozený úkryt a dotvářejí ráz krajiny Krkonoš. Mláďata se rodí přímo na pastvinách, matky o ně pečují, farmáři dohlíží, zda je vše v pořádku.

Proč nejsou některé louky včas uklizené?

Na některých loukách se na Janově hoře hospodaří s ohledem na chřástala polního (Crex crex). Zůstávají neposečené až do srpna proto, že tento ohrožený ptačí druh zemědělské krajiny potřebuje k úspěšnému vyhnízdění a vyvedení mláďat dostatečný úkryt, který mu zajišťuje travní porost o výšce alespoň 20 cm. V minulosti hnízdil i v nižších polohách, ale i s rostoucí intenzifikací zemědělství byl vytlačen do vyšších poloh. Dnes tvoří centrum jeho výskytu travní porosty s rozptýlenou, keřovitou zelení v podhorských a horských oblastech v nadmořských výškách mezi 400–800 m n. m.

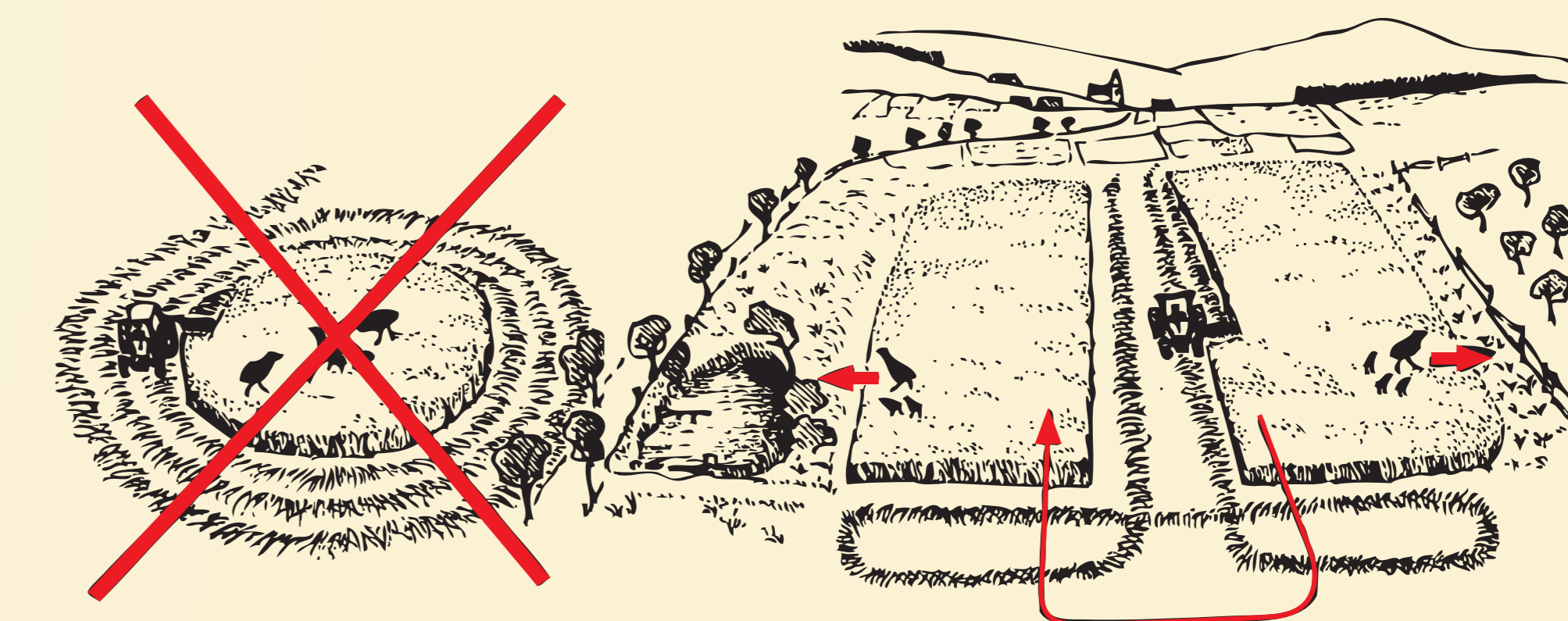
O chřástalovi

Jedná se o ptáka nenápadného vzhledu velikosti štíhlé koroptve, který se řadí mezi celosvětově ohrožené druhy. V některých zemích západní Evropy (např. v Anglii, Dánsku nebo Francii) vlivem intenzifikace zemědělství téměř vymizel. Létá zřídka – jen je-li vyplašen – a na krátké vzdálenosti. Přítomnost chřástala polního je možné zjistit prakticky

duben	květen	červen	červenec	srpen	září		
Přilet z Afriky	Samci začínají volat	První hnízdění	Samice vodí mláďata asi 2 týdny	Samci stále volají, většina samic hnízdí podruhé	Volání samic končí	Dospělí ptáci pelichají a dva týdny nejsou schopni letu	Odlet do Afriky

jen podle hlasu; volající samci vydávají nezaměnitelné a charakteristické hlasové projevy, nepřetržité volání „rrrep – rrrep“, které je slyšet za stmívání a v noci. Chřástal polní je všežravec, jako ptorava mu slouží semena různých rostlin. Mláďata se v prvních dnech života živí housenkami, larvami brouků, drobnými pavouky, měkkými apod.

Zemědělec musí sledovat zejména období hnízdění – líhnutí mláďat a období do jejich vzlétnutí. Tehdy jsou nejvíce ohrožená.

Co chřástala polního ohrožuje?

Největší ohrožení, vedle přirozených predátorů, pro chřástala představuje sklizeň trávy v době hnízdění. Při sklizni dochází k přímé likvidaci hnízd a sedících samic. Při sečení pozemku od kraje ke středu pak nastává situace, kdy zejména mláďata se snaží do posledního okamžiku skrýt v dosud nepokosené vegetaci, která postupně ubývá a ubývá... (podle výzkumu tak uhynie až 60 % přítomných ptáků). Navíc stále výkonnější mechanizace umožňuje rychlé kosení velkých ploch během krátkého období a ptáci nestačí lokality opustit.